

Activiteitenverslag 2018 ParkerenDelft

Versie: 22 maart 2019

Directeur: mevrouw A. van der Elst

Raad van Commissarissen: de heer F. van den Akker (voorzitter), de heer B. Slagmolen, de heer H. Groenewegen.

Aandeelhouder: Gemeente Delft, S. Brandligt (wethouder financiën)

Inhoud

A. ParkerenDelft B.V.....	3
1. Ontstaansgeschiedenis.....	3
2. Missie en Strategie	3
3. Leeswijzer	4
B. Directieverslag.....	5
1. De organisatie.....	5
2. Professionalisering van het klantcontact	6
3. Garageparkeren.....	6
4. Handhaving en parkeerbeheer op straat	10
5. Uitgifte vergunningen en ontheffingen	12
6. Coördinatie op de keten	13
7. Innovatie, vernieuwing en verbetering	14
8. Toelichting op de financiële resultaten	15
C. Verslag van de Raad van Commissarissen	21
D. De corporate governance code	23
Bijlage 1. Samenstelling Raad van Commissarissen	25

A. ParkerenDelft B.V.

1. Ontstaansgeschiedenis

ParkerenDelft (PD) is een 100% gemeentelijke B.V. die in 2005 is opgericht om alle openbare parkeergarages in het centrum van Delft commercieel en slagvaardig te exploiteren. PD is eigenaar van alle openbare parkeergarages in de binnenstad van Delft en van de Kampveldgarage (stallingsgarage). De gemeente Delft is 100% eigenaar van het bedrijf en stuurt door vaststelling van de jaarlijkse begroting en jaarrekening. Er is daarmee sprake van een privaatrechtelijke verzelfstandiging van parkeertaken.

Vanaf 2018 heeft PD de volledige verantwoordelijkheid over het straatparkeren, de parkeerhandhaving op straat in het gereguleerde gebied en de camerahandhaving op de autoluwe binnenstad en andere verkeersafsluitingen. Tevens is PD verantwoordelijk voor de uitgifte van vergunningen en ontheffingen, het klantcontact parkeren, de invordering van naheffingen inclusief het bezwaar en beroep daarop en de wet Mulder parkeerhandhaving. Als uitvoerder van het parkeerbeleid vervult PD de rol van “Parkeerregisseur”. De gemeente Delft stuurt op deze taken via een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Sinds 2016 voert PD ook het beheer uit op de parkeerterreinen van Campus Zuid (Science Park TU Delft).

2. Missie en Strategie

Mobiliteit en leefbaarheid zijn voor PD belangrijke thema’s. Parkeren, in de ruimste zin van het woord, zal de komende jaren nieuwe betekenissen krijgen door ontwikkelingen op gebieden als elektrische auto’s, autodelen en ‘mobility as a service’. Toekomstverkenningen en innovatietrajecten zijn belangrijke aandachtspunten voor PD. Daarnaast houdt PD zich ook intensief bezig met ontwikkelingen in de digitale parkeerketen. Door deze keten steeds verder te optimaliseren verbetert de dienstverlening en kan PD efficiënter opereren.

De kerntaak van PD is: *“het gastvrij ontvangen van de parkeerder in Delft binnen de kaders van het vastgestelde parkeerbeleid”*.

PD is hét aanspreekpunt van de stad (bezoekers, bewoners, ondernemers én de gemeente) als het gaat om de uitvoering van het parkeerbeleid en het faciliteren van het gebruik van de parkeervoorzieningen op straat en in de garages. PD draagt bij aan de economie en ontwikkeling van de stad door schone en veilige parkeerfaciliteiten aan te bieden, die stoelen op de thema’s gemak, betrouwbaarheid en gastvrijheid. PD kan, mag en moet daarvoor samenwerken met andere partijen, maar dit mag nimmer ten koste gaan van de kerntaak. De randvoorwaarden voor eventuele uitbreiding van activiteiten van PD worden praktisch ingevuld door te stellen dat de geografische afstand tot mogelijke extra activiteiten niet te groot mag zijn (maximaal 25 kilometer rondom Delft) en dat de activiteiten in financiële zin direct moeten bijdragen aan een verbetering van het resultaat.

Voorgaande laat zich verwoorden in de volgende missie:

“het op een klantvriendelijke wijze kostenefficiënt, innovatief en duurzaam beheren, ontwikkelen, exploiteren (en op straat ook: handhaven) van kwalitatief hoogwaardige parkeervoorzieningen (en aanverwante faciliteiten) én het verstrekken van kenteken-gebonden producten, ten behoeve van de bereikbaarheid en het economisch functioneren van Delft.”

3. Leeswijzer

Dit activiteitenverslag doet verslag van de ontwikkelingen van PD in 2018. Het bestaat uit het directieverslag (hoofdstuk B), het verslag van de RvC (hoofdstuk C) en een beschrijving van de hoofdlijnen van “de Corporate Governance structuur” van de vennootschap (hoofdstuk D). Daarmee voldoet dit bestuursverslag aan de, op verzoek van de aandeelhouder, vastgestelde Corporate Governance Code (CGC). In het directieverslag wordt als eerste de organisatie van PD toegelicht daarna worden achtereenvolgens de dienstverlening, het garageparkeren, de handhaving, het straatparkeren, de uitgifte van producten en onze rol als parkeerregisseur besproken. Aan het einde van het verslag worden de financiële resultaten toegelicht en de belangrijkste risico's benoemd.

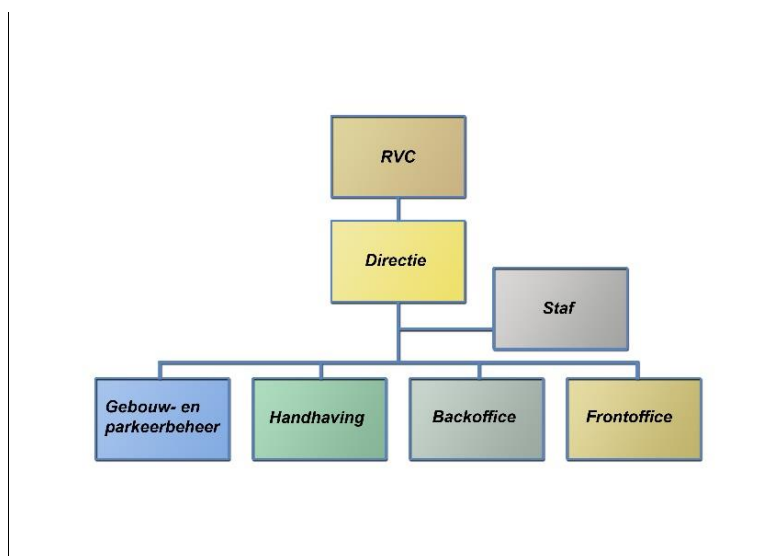

B. Directieverslag

1. De organisatie

De organisatie heeft de afgelopen jaren een grote ontwikkeling doorgemaakt. Doordat PD de taken van het straatparkeren heeft overgenomen is niet alleen de omvang van de organisatie maar ook de complexiteit toegenomen. Als uitvoerder van gemeentelijk beleid op een politiek gevoelig onderwerp zijn zaken als privacy, betrouwbaarheid, integriteit en transparantie van groter belang. Ook de mate waarin aandacht nodig is voor financiën en controle is substantieel toegenomen. Voorgaande betekent dat er in 2018 veel aandacht is besteed aan de werkprocessen en de continuïteit van de organisatie. Er zijn veel nieuwe medewerkers aangenomen en de operationele organisatie is aangevuld met enkele staffuncties zoals die van controller.

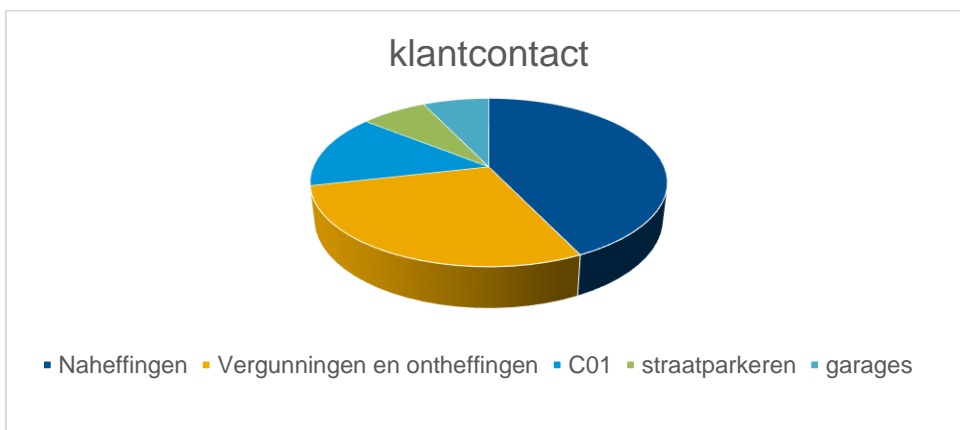
De organisatie van PD wordt gekenmerkt door een minimaal aantal managementlagen en kent een open en informele cultuur. De aansturing van de organisatie heeft altijd plaatsgevonden door een 1-hoofdige directie. Vanaf mei 2018 is een interim manager dienstverlening aangesteld. Deze heeft ook als opdracht de dienstverleningstaken die van de gemeente over zijn gekomen goed in te passen in de organisatie. Gezien de omvang van de taken is dit een enorme opgave. De manager dienstverlening vormt samen met de directeur het directieteam van PD. Er zijn in 2018 veel personele wisselingen geweest vanwege de wijzigingen in de organisatie. De organisatie bestond in 2018 uit 25 vaste medewerkers en 4 ingehuurde medewerkers. PD is trots op de diversiteit van medewerkers binnen haar organisatie. De man-vrouw verhouding is ongeveer gelijk, circa 20% van de medewerkers heeft een migratieachtergrond, en alle leeftijdscategorieën zijn vertegenwoordigd. Figuur 1 geeft schematisch de huidige organisatiestructuur weer.

Figuur 1. Organisatieschema

2. Professionalisering van het klantcontact

Omdat PD sinds 2017 ook het straatparkeren uitvoert, is klantcontact nog belangrijker geworden. De frontoffice (klantenservice) is verder geprofessionaliseerd door nieuwe mensen aan te nemen en bestaande medewerkers verder op te leiden. Vanaf mei 2018 verwerkt PD op jaarbasis circa 20.000 telefoontjes en een veelvoud daarvan aan e-mails. Daarnaast komen er circa 2.000 mensen per jaar bij PD aan de balie. Dienstverlening en klantcontact zijn daarmee een heel belangrijk onderdeel van het werk geworden. Vrijwel alle medewerkers hebben direct of indirect contact met klanten. Vanwege de combinatie van een grote hoeveelheid nieuw werk met nieuwe mensen is in 2018 veel inspanning geleverd door alle medewerkers om de dienstverlening op het gewenste niveau te krijgen en dat is ook gelukt. Over het algemeen zijn klanten tevreden met onze dienstverlening en worden ze binnen de door PD gestelde normen, geholpen. Veruit het grootste deel van de klantcontacten gaat over het straatparkeren en dan met name over vergunningen en ontheffingen en naheffingen (zie figuur 2).

Figuur 2. Verdeling van het klantcontact
C01 betreft de handhaving op de autoluwe binnenstad en de geslotenverklaringen

3. Garageparkeren

3.1 Bezetting van de garages

Parkeerplaatsen zijn schaars, een goede benutting van de beschikbare parkeerplaatsen is essentieel. Delft hanteert daarom in zijn parkeerbeleid het uitgangspunt “de juiste parkeerder op de juiste plaats”. De parkeergarages zijn prioritair bedoeld voor bezoekers van de binnenstad van Delft. De piekmomenten van bezoek zijn vrijdagavond en zaterdag overdag. Op andere momenten is er restcapaciteit beschikbaar. Sinds de Prinsenhofgarage open is, is er ook op vrijdag en zaterdag ook nog capaciteit beschikbaar. We zoeken naar doelgroepen die deze kunnen deze opvullen. Gedacht kan worden aan bewoners in de omgeving van de parkeergarages in de avond- en nachtelijke uren, wanneer juist de parkeerdruk op straat in woongebieden hoog is en werknemers van bedrijven in de buurt van de garage overdag.

De bezoekersgarages zijn ontwikkeld om vanuit elke invalshoek van de stad gemakkelijk een garage te kunnen bereiken. Delft is op deze manier via een parkeerring goed ontsloten. Parkeren is een heel belangrijk onderdeel van de bereikbaarheid van een stad. PD levert daardoor met onze garages een belangrijke faciliteit voor het economisch presteren van de Delftse detailhandel, culturele instellingen en horeca. Vanuit deze rol zet PD zich actief in met ondernemers in de stad om zoveel mogelijk bezoekers te trekken. In maart 2018 heeft PD de nieuwe Prinsenhofgarage aangekocht. Deze garage heeft 650 plekken en biedt extra ruimte aan deze kant van de stad voor bewoners en bezoekers. De Phoenixgarage die een zeer hoge bezettingsgraad had, wordt daardoor ontlast. Daarnaast ontstaat er met deze garage ruimte om te groeien en om meer bewoners een plek te geven in de garages. Garages en parkeerterreinen vanaf maart 2018 in eigendom en/of beheer van PD zijn:

Phoenixgarage, 202 plaatsen	In eigendom
Zuidpoortgarage, 810 plaatsen	In eigendom
Marktgarage, 322 plaatsen	In eigendom
Prinsenhofgarage, 650 plaatsen	In eigendom
Kampveldgarage, 32 plaatsen	in eigendom
Buitenhofgarage, 66 plaatsen	In beheer
Parkeerterreinen TU Delft: Heertjeslaan en Molengraaffsingel (86 resp. 265 plaatsen)	In beheer

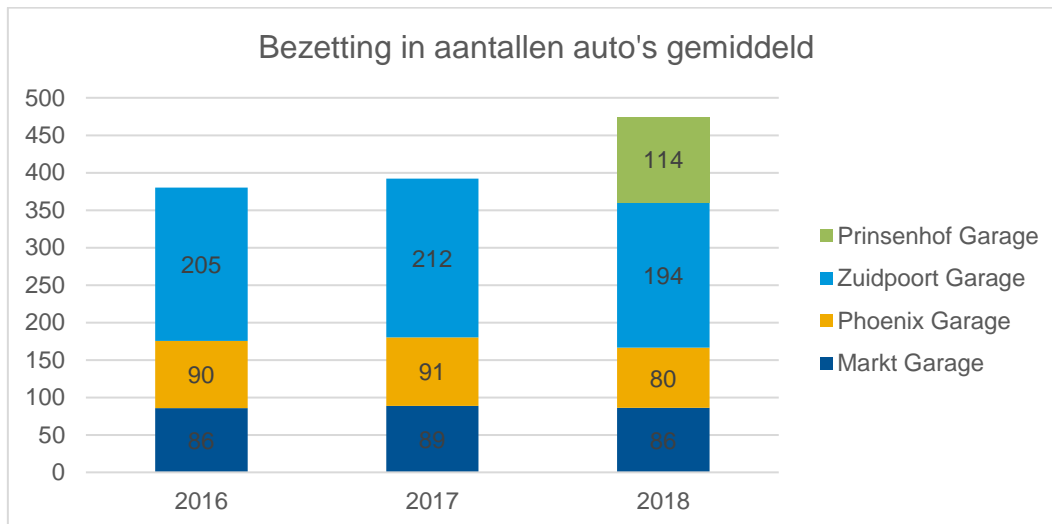
PD vindt het van belang om de beschikbare capaciteit van de garages optimaal in te zetten voor de parkeerbehoefte van Delft. Met aantrekkelijke producten, gedifferentieerd naar doelgroep en daarmee ook naar tijdvak, wordt de garage zoveel mogelijk gevuld. De komende jaren zal PD investeren in productontwikkeling, marketing en verkoop om de bezetting van de garages verder te verhogen. Daartoe gaat PD zich ook richten op doelgroepen die nu nog marginaal aanwezig zijn in de garages, zoals bewoners en hun bezoekers. De doelstelling die PD van haar aandeelhouder voor de garages heeft gekregen is hieronder weergegeven.

De gemiddelde gewogen bezettingsgraad van de garages (abonnementen en kort parkeren) dient voor de Marktgarage en de Zuidpoortgarage minimaal 25% te zijn en voor de Phoenixgarage minimaal 30%¹.

De gemiddelde bezettingsgraad per garage in 2018 is aangegeven in figuur 3. Het betreft de gemiddelde bezetting per maand. Daarnaast is vergeleken met 2017. De grafiek laat zien dat de bezetting van de garages redelijk constant is. Sommige maanden is de bezetting iets toegenomen en andere maanden iets afgenomen. De gemiddelde bezettingsgraad over alle garages is 25%. Het aantal geparkeerde uren ten opzicht van 2017 is wel substantieel toegenomen. Doordat er capaciteit bij is gekomen is de gemiddelde bezetting afgenomen.

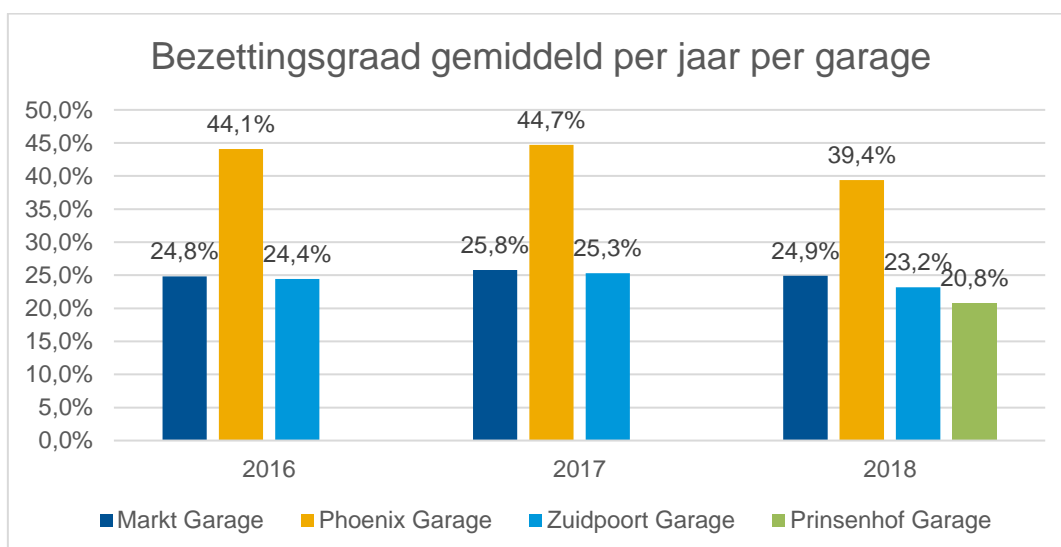
¹ Voor de Prinsenhofgarage is nog geen target afgesproken. Deze zit nog in de ingroefase.

De afname van de gemiddelde bezetting is conform verwachting omdat een nieuwe parkeergarage niet meteen evenredig meer parkeerders trekt.

Figuur 3. Gemiddeld aantal bezette plaatsen in 2016, 2017 en 2018 (over alle uren in een jaar). In totaal zijn er 2000 plaatsen

De bezettingsgraad van de Zuidpoortgarage neemt wat af. Deze komt lager uit dan de taakstelling. In 2019 wordt de Sebastiaansbrug gerenoveerd en zal het ook lastig zijn om de Zuidpoortgarage gevuld te houden. Dit betekent dat er extra aandacht naar de Zuidpoortgarage moet uitgaan en dat ook nagegaan moet worden of er nieuwe doelgroepen te vinden zijn. De bezetting van de Prinsenhofgarage komt voor een heel groot deel voort uit abonnementhouders. Voor de omzet is het belang dat hier ook meer kortparkeerders gaan parkeren.

Figuur 4. Gemiddelde bezettingsgraden per garage in 2016, 2017 en 2018

Om de opbrengsten te optimaliseren worden goede contacten met klanten onderhouden. Dit gebeurt via de front- en backoffice die door de taken van het straatparkeren vergroot is. Ook is PD actief in de contacten met ondernemers en ondernemersplatforms. Zo neemt PD deel in de binnenstadsmonitor en is er regulier overleg met diverse ondernemers. PD sluit samenwerkingen af met ondernemers en klanten die er op gericht zijn meer klanten in de stad én in de garages te krijgen. Door de samenwerking met ondernemers wordt meer inzicht in het bezoekerspatroon en de bezoekersmotieven van parkeerders gekregen en kunnen gerichte marketingacties opgezet worden.

Direct na de opening van de Prinsenhofgarage is er een kennismakingsactie voor bewoners geweest met de nieuwe garage. Op basis van een besluit van het college mochten bewoners met een vergunningrecht van gebied B en C maximaal twee maanden de Prinsenhofgarage gratis uitproberen. Hier is veelvuldig gebruik van gemaakt: circa 400 vergunning-gerechtigden hebben zich hiervoor aangemeld. Na de proefperiode kon men overgaan tot aanschaf van een bewonersproduct dat gekoppeld is aan een vergunning recht. Hiervan heeft circa 25% van de proefparkeerders gebruik gemaakt.

In 2018 heeft PD kentekenherkenning ingevoerd in alle parkeergarages. Dit is vooral van belang voor de toegang van vergunninghouders in de garages. Ook voor andere klanten leidt het dit een gastvrije ontvangst en comfortabel parkeren.

3.2 Beheer en onderhoud van de garages

De vier garages die PD in eigendom heeft en de daarbij horende installaties zoals liften en roltrappen, behoeven intensief beheer en onderhoud. Het beheer en onderhoud van de garage voert PD grotendeels zelf uit. Voor specialistische werkzaamheden sluit PD onderhoudscontracten af. Nu de Zuidpoortgarage 14 jaar oud is en de Phoenixgarage bijna 18 jaar, blijkt temeer dat het beheer en onderhoud van de garages een substantieel onderdeel van de activiteiten zijn.

Jaarlijks gaat PD na of de contracten nog goed aansluiten op de vraag en marktconform zijn en voert PD gesprekken met leveranciers. PD heeft ervaringen van jaren met beheer en onderhoud van de garages en de installaties ingebracht bij de gesprekken over de afwerking van de Prinsenhofgarage om onnodig hoge onderhoudskosten in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen. Voor aankoop van de Prinsenhofgarage heeft een opleverkeuring plaatsgevonden en vervolgens zijn onderhoudscontracten afgesloten met de kennis van de opleverkeuring.

In 2018 zijn in de Zuidpoortgarage 12 nieuwe laadplekken gerealiseerd en heeft deze garage een schilderbeurt gekregen. Daarnaast is geïnvesteerd in diverse zaken voor de Prinsenhofgarage waaronder ledverlichting en een vol-vrij signalering voor de individuele parkeerplaatsen.

4. Handhaving en parkeerbeheer op straat

4.1 Fiscale handhaving

De Delftse binnenstad is autoluw en de directe omgeving is vooral vergunninghoudergebied, waarbij er enkele “mix-parkeren” gebieden zijn waar het ook mogelijk is om tegen betaling te parkeren. Vanaf 2017 verzorgt PD het parkeerbeheer en de parkeerhandhaving op straat in het gereguleerde gebied alsmede de handhaving van de autoluwe binnenstad en enkele verkeersafsluitingen. PD is er voor verantwoordelijk dat er op de daarvoor aangewezen parkeerplaatsen op straat geparkeerd en betaald kan worden. Tevens is PD verantwoordelijk voor de handhaving van fiscaal parkeren (betalen voor de parkeertijd) en fout parkeren (bijvoorbeeld op de stoep).

In 2017 is PD gestart met de uitvoering van de fiscale parkeerhandhaving op straat. Vanaf mei 2017 zijn wijzigingen aangebracht in het rooster, de handhaafstrategie en de routes. Door maandelijkse analyse van cijfers is een beeld ontstaan van waar de handhaving op welk moment het beste aanwezig kan zijn. In 2018 is de handhaving verder doorontwikkeld. Op basis van data uit de handhaaf- en scansoftware is bepaald wat een handige route is. In onderstaande tabel is te zien dat het aantal uren dat gehandhaafd is omlaag is gebracht en dat het aantal naheffingen ia verhoogd is. Dit is gerealiseerd door een betere sturing op de inzet van mensen.

Tabel 1. Productie handhaving 2018

Maand	Uren HH*	Uitgeschreven NHA*	# NHA per HH-uur	Totaal NHA geseponeerd	Subtotaal NHA*	Totaal NHA betaald bij PD
Jaartotaal 2016	20.360	20.398	1,00	onbekend	onbekend	0
Q1 2017	5327	6358	1,19	607	5751	0
Q2 2017	4493	6832	1,52	517	6315	0
Q3 2017	4197	6204	1,48	518	5686	0
Q4 2017	4761	7081	1,49	517	6564	0
Jaartotaal	18.778	26.475	1,41	2.159	24.316	0
Q1 2018	4563	7091	1,55	775	6316	882
Q2 2018	4648	8154	1,75	711	7443	1269
Q3 2018	3922	7236	1,86	613	6623	1184
Q4 2018	3814	7686	2,02	603	7083	1127
Jaartotaal	16.957	30.167	1,78	2.702	27.465	4.462

*NHA = Naheffingsaanslag, HH is Handhaving, Subtotaal NHA is uitgeschreven - geseponeerd

De financiële taakstelling (30% minder kosten ten opzichte van 2016) op de inzet van handhaving die PD van de gemeente heeft gekregen is hiermee gehaald zonder dat de kwaliteit van de handhaving omlaag is gegaan. De kwaliteit van de handhaving meten we op diverse wijzen:

- 1) door de waardering van de handhaving in het *Delft Internet Panel* (dit is een representatieve groep Defltenaren die met enige regelmaat van de gemeente een aantal vragen voorgelegd krijgt over een bepaald onderwerp),
- 2) door meting van de betalingsbereidheid (de gemeente meet het deel van de parkeerders dat betaalt) en
- 3) met het percentage gegrond bezwaar (het deel van de bezwaren dat terecht blijkt te zijn).

Alle drie van bovenstaande factoren zijn verbeterd ten opzichte van 2017. De efficiency van de handhaving is bijna verdubbeld sinds PD de parkeerhandhaving uitvoert. Naast de fiscale handhaving handhaaft PD op foutparkeren. Dit is handhaving op het overtreden van de wet . Deze handhaving wordt gelijktijdig met de fiscale handhaving uitgevoerd zodat alle parkeerovertradingen in een bepaalde straat tegelijk worden opgepakt. Om dit te kunnen doen zijn alle handhavers opgeleid tot BOA's (Buitengewoon Opsporingsambtenaren).

Parkeerhandhaving heeft als doel te zorgen dat de juiste parkeerder op de juiste plek staat. Dit is ook het kader voor onze beoordeling van vragen en seponseringsverzoeken. Samen met de gemeente kijken we naar optimalisatie van het beleid en de situatie op straat zodat het aantal parkeerders dat onbedoeld fout parkeert of niet betaalt zo laag mogelijk wordt. Op straat kan betaald worden bij de automaat en met belparkeren. De opbrengsten voor straatparkeren waren in 2018 €2.202.931,=. Ca. 70% van de parkeerders betaalt met belparkeren. Voor de start van het toeristenseizoen hebben we gezorgd dat in de automaten ook met credit card betaald kan worden Dit draagt ertoe bij dat toeristen nog makkelijker kunnen betalen voor parkeren en er minder boetes voor niet Nederlandse kentekens worden geschreven.

Vanaf 1 januari 2018 is het ook mogelijk om een naheffingsaanslag direct bij PD te betalen. Ongeveer 15% van de klanten maakt hier gebruik van. De naheffingsaanslagen die direct bij PD worden betaald hoeven niet meer ingevorderd te worden. Dit is prettig voor de klant en voor onze opdrachtgever de gemeente Delft.

4.2 Zorgvuldige handhaving

De gemeente meet de prestaties van PD in de handhaving onder andere aan de hand van het percentage ingediende bezwaarschriften ten opzichte van het aantal ter verzending aangeboden opgelegde naheffingsaanslagen en aan de hand van het percentage gegrond verklaarde bezwaren en beroepen ten opzichte van het aantal ingediende bezwaarschriften. Uit tabel 3 kan worden geconcludeerd dat het aantal bezwaren procentueel ongeveer gelijk is gebleven. Vanaf 2016 is de hoeveelheid bezwaren afgenomen. Dit komt ook doordat PD zelf veel vragen over naheffingsaanslagen beantwoordt vóórdat de naheffingen naar het invorderingskantoor worden gestuurd. Dit betekent dat de klant sneller duidelijkheid krijgt over zijn of haar vraag over een naheffingsaanslag. In het gehele proces betekent dit een efficiëntere afhandeling van bezwaar en een meer tevreden klant.

Daarnaast is het aantal gegronde bezwaren van 12 naar 8% gegaan. De omzet uit de naheffingen bedraagt in 2018 €1.740.518,-. Dit is hoger dan begroot (begroting €1.517.802,-).

Tabel 2. Zorgvuldige handhaving

	2018	2017	2016
Uitgeschreven naheffingen	30.167	26.475	20.398
Ingediende bezwaarschriften t.o.v. uitgeschreven naheffingen	4.477 (15%)	3.366 (14%)	3.830 (19%)
Aantal gegronde verklaarde bezwaren	2.623	2.292	2.522
Gegronde verklaarde bezwaren t.o.v. aantal bezwaren	59%	68%	66%

4.3 Handhaven op de autoluwe binnenstad

Vanaf mei 2018 voert PD de handhaving op de autoluwe binnenstad, de Kristalweg en de Buitenwatersloot uit. PD is ook verantwoordelijk voor de contracten die aan deze vorm van handhaving zijn verbonden en de contacten met het CJIB. In tabel 4 is opgenomen hoeveel boetes er voor de genoemde verkeersafsluitingen zijn opgelegd. In de tabel is te zien dat er in de tweede helft van het jaar meer boetes zijn verstrekt. Dit komt mogelijk omdat het controleproces van PD een hogere frequentie heeft. In de tabel is te zien dat er jaarlijks circa 7.000 mensen een boete ontvangen vanwege het negeren van een verbodsbord. De inkomsten daarvan gaan niet naar de gemeente maar naar het Rijk en bedragen circa €630.000,-

Tabel 3. aantal uitgeschreven boetes

	Binnenstad	Kristalweg	Buitenwatersloot
Q1 2018	774	142	487
Q2 2018	690	160	401
Q3 2018	1280	667	574
Q4 2018 ²	1099	480	145
Jaartotaal	3843	1449	1607

5. Uitgifte vergunningen en ontheffingen

Vanaf mei 2018 verstrekt PD kenteken gebonden parkeerproducten. Een heel groot deel van deze producten wordt digitaal verstrekt, zonder tussenkomst van een medewerker. Een deel van de aanvragen vergt een actie van PD. Deze actie kan bestaan uit hulp bij de aanvraag, het versturen van een factuur, informatie over de producten of hulp bij de betaling. Klanten kunnen bij PD telefonisch, via email en aan PD loket terecht. In tabel 5 is opgenomen hoeveel producten er in heel 2018 zijn verstrekt. In totaal gaat dit om een omzet van €1.775.160. Een deel van deze producten (tot mei 2018) is nog door de gemeente verstrekt.

² In Q4 heeft de camera bij de Buitenwatersloot een tijd niet gefunctioneerd.

Gezien het hoge aantal verstrekte producten is de impact op onze organisatie van nieuwe taken substantieel. Ook voor het functioneel beheer van het digitale systeem heeft PD kennis moeten opdoen en capaciteit aangetrokken.

Tabel 4. aantal verstrekte vergunningen en ontheffingen

Type product	# in 2018
Bedrijfsvergunning	1.713
Aannemersdagkaart	6.823
Bezoekersvergunning	2674
Dagonthefing binnenstad	85.074
Dagvergunning parkeren	317
Bewonersvergunning	12.072
Gehandicaptenparkeerkaart en -vergunning	1.410
Gemeentelijke ontheffing (RVV)	59
jaarontheffing zware voertuigen	610
Jaarontheffingen overig	1.534
Jaarontheffing binnenstad	2.443
Overall parkeervergunning	184
	114.913

6. Coördinatie op de keten

Vanaf 2017 vult PD de rol van parkeerregisseur in en coördineert de uitvoering van het parkeerbeleid. PD is parkeerregisseur. Dit is één van de rollen die PD in opdracht van de gemeente heeft gekregen. De parkeerregisseur is het gezicht van de parkeerorganisatie en vertaalt het beleid naar de uitvoering. De parkeerregisseur stuurt de uitvoerende taken voor het parkeerbeheer aan. De rol van parkeerregisseur is omschreven in de volgende taken.

1. Het gezicht van de gemeente op gebied van parkeren
2. Gedelegeerd opdrachtgever voor de uitvoering van het integrale parkeerbeheer
3. Verantwoordelijk voor de inhoudelijke en procesmatige kwaliteit van het parkeerproduct
4. Verantwoordelijk voor sturing op de kosten en de opbrengsten
5. Adviseur en ondersteuner van het gemeentebestuur
6. Aanjager van ontwikkelingen en innovaties bij het parkeren
7. Netwerker met de diverse stakeholders

Ook in 2018 heeft PD deze rol voortvarend opgepakt en heeft PD samen met de gemeente de verschillende onderdelen van de taak ingevuld. Door de collegewisseling is het beleid in 2018 niet veel gewijzigd. Voor PD betekent het dat er gelegenheid was om de bestaande digitale parkeerketen efficiënter te maken en onregelmatigheden in de systemen aan te pakken. Vanuit de rol van parkeerregisseur onderhoudt PD veel contacten met ondernemers, leveranciers en klanten én ook met de gemeente.

7. Innovatie, vernieuwing en verbetering

7.1 Algemeen

PD laat ieder jaar weer zien continue bezig te zijn met verbetering en vernieuwing. Dat uit zich onder andere in:

- Het aantoonbaar sturen op kostenvermindering met behoud van kwaliteit en continuïteit van dienstverlening.
- Een belangrijke nabije partner in de stad te zijn wat leidt tot optimale benutting van straat en garage.
- Het professioneel vormgeven van de bedrijfsvoering, waarbij sturing op resultaat het belangrijkste is, zonder dat dit ten koste van de kwaliteit gaat.
- Een grote bijdrage te kunnen leveren aan het succes van het parkeerbeleid door goede samenwerking met de gemeente en de markt in combinatie met de breed aanwezige vakkennis.
- Daadwerkelijk klantgericht te zijn, door direct contact met klanten te zoeken, zowel de bezoekers aan Delft als met ondernemers, hetgeen zich manifesteert in actuele, momentgerichte acties met direct resultaat.
- Direct te kunnen inspelen op wensen van het gemeentebestuur door een kort besluitvormingstraject en middelen om snel te handelen.
- Innovatief en duurzaam te zijn o.a. door inzet van een elektrische scanauto, ledverlichting, en het aanbieden van laadpunten voor elektrische auto's in de garages.
- ondernemerschap om de garages op de kaart te zetten in samenwerking met partners in de stad en leveranciers van digitale diensten.

7.2 Handhaving

In 2018 heeft de nadruk gelegen op de voorbereiding en de invoering van de uitgifte van vergunningen en ontheffingen en de invordering van naheffingen. PD heeft echter ook ruimte gemaakt om met name op het gebied van handhaving een innovatietraject te starten. Gezien de hoeveelheid aan beschikbare data en de beweging in de markt van digitale aanbieders, is hier nog veel te halen. Met de scanauto worden veel gegevens verzameld die ingezet kunnen worden om routes te verbeteren, op het juiste moment op de juiste plaats te zijn en om de inzet te bepalen. Om dit te kunnen doen moet de data omgezet worden in managementinformatie. In 2018 hebben we gewerkt aan het inzichtelijk maken van gegevens die we nodig hebben en gesprekken met leveranciers om de juiste rapportages te leveren. Ook op het traject van invordering van naheffingen heeft PD veel energie gezet. Met name de invordering van buitenlandse kentekens vergt extra aandacht omdat de Europese privacywetgeving de uitwisseling van persoonsgegevens lastig maakt. We stimuleren daarom dat een naheffing direct wordt betaald via ons internetkanaal.

7.3 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Bij de uitbesteding van werkzaamheden zijn aspecten als duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen voor PD een belangrijk criterium. Eind 2018 heeft PD de schoonmaak opnieuw aanbesteed. Deze aanbesteding heeft geresulteerd in een gunning aan Werkse! mede omdat maatschappelijk verantwoord ondernemen één van de gunningscriteria vormde.

Eind 2018 is een elektrische scanauto gekocht. Ook hiermee levert PD een bijdrage aan het leefmilieu van de stad.

8. Toelichting op de financiële resultaten

8.1 Inleiding

De businesscase van PD is een begroting die in het verleden is vastgesteld door de Raad en die geldt als financieel kader voor de lange termijn. Door continue aandacht voor sturing op omzet en kosten heeft PD in de afgelopen jaren financieel substantieel beter gepresteerd dan de businesscase. Onze businesscase kent negatieve resultaten in de beginfase die gefinancierd worden met een kasgeldlening. Aan het einde van de looptijd dienen alle leningen te zijn afgelost en ontstaat er een positief eigen vermogen. Jaarlijks wordt nagegaan of de resultaten in lijn zijn met het financiële kader.

8.2 Het resultaat van 2018

De financiële doelstelling wordt jaarlijks vastgelegd in de meerjarenbegroting. Deze formuleert feitelijk de targets waar PD op stuurt. De meerjarenbegroting wordt door de aandeelhouder op voorstel van PD steeds ambitieuzer vastgesteld. Deze forse doelen passen bij de ambitie om de exploitatie van de garages te optimaliseren, zonder daarbij het belang van de klant uit het oog te verliezen. Dit betekent dat PD zowel stuurt op opbrengstverhoging als op kostenbesparing. Uit de cijfers van 2018, en de voorgaande jaren, blijkt dat PD daar het afgelopen jaar opnieuw in geslaagd is.

Het resultaat over 2018 bedraagt -€ 577.210,- en is daarmee substantieel hoger dan begroot maar sterk gedaald ten opzichte van 2017. Dit laatste komt door de opening van de Prinsenhofgarage en de bijhorende kosten (waaronder rente en aflossing). In tabel 6 zijn de totale resultaten van 2018 vergeleken met de begroting (blauw) en met de resultaten van vorig jaar (groen). Het resultaat van 2018 is beter dan begroot om de volgende redenen:

1. De reservering van voor de Sebastiaansbrug was niet nodig waardoor de baten wat hoger waren dan begroot.
2. Er is circa 760.000 Euro minder aan kosten gemaakt. Dit wordt in paragraaf 8.3 nader toegelicht.
3. De rentelasten waren lager dan begroot, enerzijds door een lagere rente en anderzijds doordat de Prinsenhofgarage later dan begroot is aangekocht.

Tabel 5. Winst en verlies in vergelijking met 2017 en begroting

Winst en Verlies	Jaarrekening	Jaarrekening	Begroting
	2017	2018	2018
Totaal baten	6.687.112	7.191.535	7.086.119
Totaal bedrijfslasten	4.043.312	5.125.581	5.885.945
Bedrijfsresultaat	2.643.800	2.065.955	1.200.174
Financiële baten en lasten	-2.121.128	-2.643.165	-2.787.632
Resultaat voor belastingen	522.672	-577.210	-1.587.457
Belastingen	0	0	0
Resultaat na belastingen	522.672	-577.210	-1.587.457

8.3 Analyse van de kosten en de baten

Baten

Uit de financiële cijfers (tabel 6) blijkt dat de omzet uit kort parkeren ongeveer gelijk is gebleven. Dit komt overeen met de gegevens uit de bezetting. De parkeerders van de Prinsenhofgarage komen voor een deel uit de andere garages. Aangezien het tarief van de Prinsenhofgarage lager is dan van de Phoenixgarage is de omzet kort parkeren iets gedaald ondanks dat het totaal aantal parkeeruren wel is toegenomen. Daarnaast is de Prinsenhofgarage pas vanaf maart open en was er de eerste twee maanden gratis parkeren voor bewoners en vergunninghouders. Dit heeft ook effect gehad op de omzet. De omzet abonnementen Prinsenhofgarage is lager dan begroot omdat er minder bewonersabonnementen zijn uitgegeven. PD zag hier al een risico vanwege het grote verschil tussen het abonnementstarief van de garage en het vergunning tarief op straat.

Tabel 6. Baten jaarrekening 2018 vergeleken met jaarrekening 2017 en de begroting 2018

Baten	jaarrekening	jaarrekening	begroting
	2017	2018	2018
kort parkeren	5.058.903	5.010.578	4.859.623
abonnementen	165.693	386.772	441.954
TU Delft	27.896	32.054	34.004
DVO gemeente IPD	1.379.232	1.718.732	1.726.958
overige	55.388	43.399	23.581
Totaal baten	6.687.112	7.191.535	7.086.119

Kosten

PD stuurde in 2018 ook nauwgezet op haar kosten en het is gelukt om ondanks een aantal tegenvallers in de hoeveelheid werk, binnen de begroting te blijven. In tabel 7 zijn de kosten opgenomen. Te zien is dat de meeste kostenposten lager zijn dan begroot.

Tabel 7. Lasten jaarrekening 2018 vergeleken met de begroting

Lasten	Jaarrekening	jaarrekening	begroting
	2017	2018	2018
personeelskosten	606.695	1.197.448	1.273.312
uitbesteed werk regulier	882.322	453.615	518.558
uitbesteed werk projecten	-	84.170	100.000
huisvestingskosten	328.918	386.079	616.908
onderhoud en schoonmaak	372.603	490.719	560.566
ICT en SAAS	190.824	265.714	289.362
verkoopkosten	31.646	65.570	35.279
kantoorkosten	48.539	33.010	30.392
betalingen	105.886	130.832	129.322
algemene kosten	112.294	105.456	284.715
afschrijvingen	1.363.585	1.912.967	2.047.531
Totaal lasten	4.043.312	5.125.580	5.885.945
rentelasten kort	210.893	3.934	18.750
rentelasten lang	1.910.235	2.639.231	2.768.882
Financiële baten en lasten	2.121.128	2.643.165	2.787.632

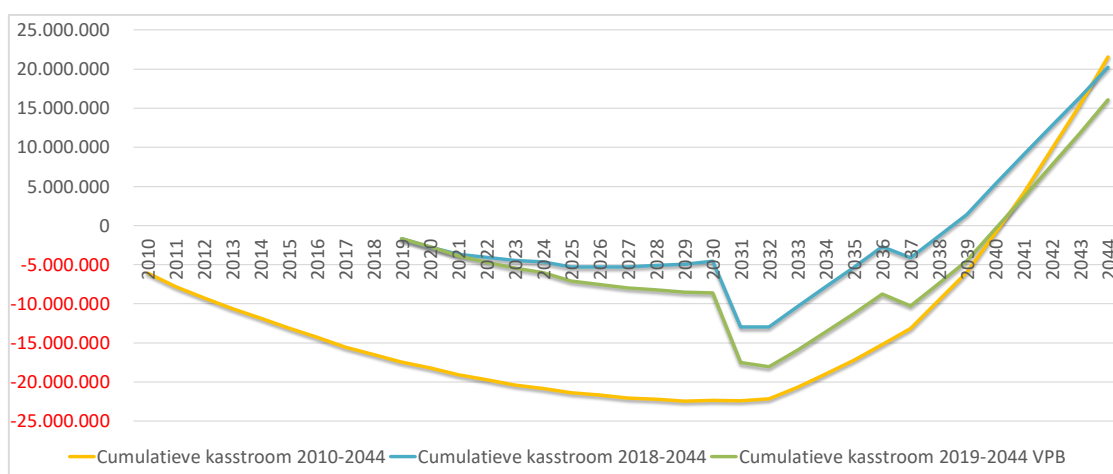
Specifiek kunnen benoemd worden:

- De personeelskosten en uitbesteed werk zijn lager dan begroot omdat een aantal posten onderbezet is geweest. De personeelskosten zijn hoger dan in 2017 omdat de handhavers in vaste dienst zijn aangenomen en omdat er wat uitbreiding heeft plaatsgevonden.
- De huisvestingslasten zijn lager dan begroot. Dit komt vooral doordat kostenposten als OZB en gas en licht voor de Prinsenhofgarage in het eerste jaar nog niet zo hoog zijn. Zo is de OZB gebaseerd op het peiljaar 2017, toen de garage nog in aanbouw was. Ook gas en licht zullen hoger worden als de garage intensiever wordt gebruikt.
- De post onderhoud en schoonmaak is lager dan begroot omdat vanwege de krappe bezetting een aantal onderhoudswerkzaamheden is blijven liggen.
- De algemene kosten zijn lager dan begroot omdat er nauwelijks advieskosten zijn gemaakt. Deze waren in het kader van de Prinsenhofgarage en het integraal parkeerbedrijf wel begroot.

8.4 Financiële gezondheid van de organisatie

In de financieringsstructuur van PD bedrijf is indertijd gekozen voor een aantal hypotheekleningen ter financiering van de garages. Daardoor ligt de periode waarin positieve cumulatieve kasstromen zullen worden behaald in de toekomst. De posten van rente en aflossing vormen daardoor een groot deel van de begroting. Wat betreft de kaders zoals deze door de aandeelhouder zijn meegegeven ligt PD van jaar tot jaar op koers. De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de meerjarenbegroting, de stand van zaken van de businesscase en de impact hiervan op de maximale kasgeldlening en het jaartal dat een cumulatieve positieve kasstroom wordt bereikt.

Het doel om te komen tot een positieve cumulatieve kasstroom wordt bereikt als de organisatie over continuïteit beschikt, zodat ook op langere termijn aan de verplichtingen kan worden voldaan. Continuïteit vereist financiële gezondheid, robuuste en behoedzame exploitatie en het adaptief inspelen en reageren op ontwikkelingen in de omgeving. Kortom, het leveren van een product of dienst waar in onze stad behoefte aan bestaat. De huidige business case van PD BV is gezond, risico's zijn te overzien. Volgens de huidige prognose wordt in 2038 het punt bereikt, dat de cumulatieve kasstromen van PD positief. In het verleden gold het jaartal 2042 als doelstelling zonder de Prinsenhofgarage.

Figuur 5. Verloop kasstromen

In figuur 5 geeft de oranje lijn de businesscase aan zoals die was toen de Marktgarage net was aangekocht en de blauwe lijn geeft de stand na de begroting van 2019- 2022 aan. Het vastgestelde meerjarenplan houdt rekening met de VPB-plicht die PD vanaf 2016 heeft en de wijzigingen in de wetgeving per 1 januari 2019 waar PD geen invloed op uit kan oefenen. Per 1 januari 2019 is er ook een wijziging in de aftrek van rentekosten van kracht. Deze wijziging heeft voor PD groot effect. De groene lijn geeft aan wat het effect is hiervan is. In het meest negatieve geval wijzigt de hoogste stand van de (variabele) kasgeldlening naar 18,0 miljoen. In 2019 gaat PD na of er mogelijkheden zijn om dit effect te beperken.

8.5 Vastgestelde fraude

Helaas is bij een reguliere kluiscontrole vastgesteld dat er een bedrag van €1270,= vermist is uit de kluis. Na grondig onderzoek is vast komen te staan wie verantwoordelijk is voor deze ontvreemding.

De arbeidsovereenkomst van de betreffende medewerker is ontbonden en de medewerkers zijn geïnformeerd. Het ontvreemde geld is in mindering gebracht op de parkeeropbrengsten in onze jaarrekening.

8.6 Kwantitatieve risico analyse

In 2018 heeft een risicosessie plaatsgevonden met het bestuur van de gemeente, de directie en de RvC van PD en ambtenaren van de gemeente. Het doel van deze sessie was de risico's inzichtelijk te maken en beheersmaatregelen te benoemen. Deze risicosessie wordt jaarlijks herhaald. Hieronder volgen de belangrijkste risico's. In de sessie zijn meer risico's benoemd.

1. Terugloop bezettingsgraad en omzet uit parkeren in de garages met 5%. Dit zou een jaarlijks omzetverlies van ongeveer € 250.000 betekenen. De gezondheid van onze businesscase wordt aangeduid met de indicator van het jaar waarin de cumulatieve kasstromen gelijk zijn aan nul. In de huidige begroting is dit jaartal 2039. Indien het bezettingsgraadrisico werkelijkheid zou worden zal dit vier jaar naar achteren gaan: 2043 .
2. De Prinsenhofgarage genereert minder omzet, namelijk € 500.000 in plaats van de nu begrote €913.000. Dit betekent feitelijk een omzetverlies van ruim vier ton op jaarbasis. Als beheersmaatregel wordt bij de Prinsenhofgarage al rekening gehouden met een lange aanloopperiode (langzaam oplopen van de begrote parkeeromzet). Pas in 2022 wordt in de begroting de omzet van € 913.000 bereikt.
3. Rente stijgt: De lange-termijn-rentes op de hypothecaire leningen bevatten geen risico want deze zijn met vaste rente afgesloten. De rente op de kasgeldlening was altijd flexibel. Daarmee loopt PD een risico.
Als beheersmaatregel heeft PD deze rente op een deel van de lening vastgezet. Daarmee wordt het risico beperkt. De kasgeldlening is begroot met een rente van 3,5%.
4. De beheerkosten worden hoger dan begroot. Met name voor de kosten van de Prinsenhofgarage is dit een risico. Door het ontbreken van garanties en door de specifieke kenmerken van de garage zijn de onderhoudskosten mogelijk hoger dan gemiddeld voor onze parkeergarages. Het effect op de meerjarenbegroting is bij tegenvallende onderhoudskosten van 1 ton per jaar, dat het 2 jaar langer duurt voordat de cumulatieve kasstroom positief is.
5. Sinds 1 januari 2016 is PD Vennootschapsbelasting (Vpb) plichtig. Hiertoe is een fiscale openingsbalans vastgesteld en in 2016 is voor het eerst een fiscaal resultaat (dat negatief was) bepaald. De belastingdienst heeft de fiscale jaarrekening van 2016 nog niet vastgesteld. Dat betekent dat er nog een onzekerheid is over het fiscale resultaat en de Vpb last. Daarnaast is de wetgeving rondom de Vpb gewijzigd. Dit heeft zoner wijzigingen van de huidige constructie een grote impact op de resultaten van PD. Als de financieringsconstructie van PD niet wijzigt betekent dit dat PD winstbelasting moet betalen over winst die niet gemaakt is. Dat betekent dat geleend moet worden om belasting te betalen, waardoor de kosten stijgen etc. Begin 2019 moet dit risico met prioriteit worden opgepakt zodat die impact helder is.

Het maximale effect van dit risico op de businesscase op basis van de huidige uitgangspunten is 4 miljoen. Voor de begroting van 2020-2023 moet helder zijn wat het definitieve effect is.

6. De Sebastiaansbrug zorgt voor een terugloop van de bezetting van de Zuidpoortgarage en die terugloopt is structureel. Als de brug klaar is, komen klanten mogelijk niet meer terug. Dit is een risico als het Zuidpoortgebied schade oploopt van het jaar dat de bereikbaarheid minder is. Aangezien de Zuidpoortgarage onze grootste garage is, betekent dat al snel 500.000 Euro omzet minder per jaar wat leidt tot een substantieel effect op de businesscase. Dit risico wordt beperkt door met aantrekkelijke producten de parkeerders in de Zuidpoortgarages te houden en door goed te communiceren over onze bereikbaarheid. Daarnaast is er in de begroting voor 2019 en 2020 wel rekening gehouden met minder inkomsten in de Zuidpoortgarage.

C. Verslag van de Raad van Commissarissen

1 Inleiding

2018 was opnieuw een bevredigend jaar voor PD. De ingezette lijn van het continue verbeteren van de bedrijfsvoering kon worden vastgehouden, waardoor de kosten wederom lager waren dan begroot. Met de aankoop van de Prinsenhofgarage is het vasthouden van de opbrengsten conform prognose wel spannender geworden. Het lange termijn financieringsmodel ligt echter onveranderd op schema. De risico's worden goed gemonitord en indien nodig worden beheersmaatregelen getroffen.

Het overleg met de aandeelhouder verliep net als andere jaren steeds constructief. Behalve de aandeelhoudersvergaderingen die twee keer hebben plaatsgevonden, vond er gedurende het jaar ook een aantal keren informeel overleg plaats met zowel de wethouder parkeren als de wethouder deelnemingen. Tevens vond ook een strategische sessie en een bestuurlijke risicosessie plaats waarin directie, RvC en gemeentebestuur in deelgenomen hebben.

2. Taak

De Raad van Commissarissen (RvC) heeft als taak het toezicht houden op en adviseren van de directie van ParkerenDelft BV. Daarnaast legt de RvC verantwoording af aan de aandeelhouder de Gemeente Delft, vertegenwoordigd door de wethouder deelnemingen. Er vindt periodiek overleg plaats met de aandeelhouder.

3. Vergadering

De Raad van Commissarissen heeft in aanwezigheid van de directeur/bestuurder in 2018 vijf maal vergaderd. De volgende onderwerpen zijn onder andere geagendeerd:

- Het financieel en inhoudelijk verslag over 2017. Inclusief de aanbevelingen van de accountant. De jaarrekening is daarbij goedgekeurd.
- De begroting voor het jaar 2019.
- De aankoop van de Prinsenhofgarage.
- De nieuwe topstructuur en het wervingstraject voor een nieuwe directeur/ bestuurder.
- De geplande investeringen door PD.
- De nieuwe privacy wetgeving (AVG) en implicaties daarvan op de organisatie.
- De beoordeling van de directeur/bestuurder.

Daarnaast is de Raad van Commissarissen nog een aantal keer bij elkaar gekomen zonder de directeur/ bestuurder daarbij aanwezig was. Onder andere om haar eigen functioneren te evalueren. Deze evaluatie heeft geen bijzondere aandachtspunten opgeleverd.

4. Algemene vergadering van aandeelhouders

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kwam in 2018 twee maal bijeen voor:

- De goedkeuring van het (financieel) jaarverslag over 2017. Inclusief de goedkeurende accountantsverklaring.
- De goedkeuring van de begroting voor 2019- 2022 financieel en inhoudelijk.

5. Bezoldiging commissarissen

De leden van de RvC hebben in 2018 een vaste honorering voor hun werkzaamheden ontvangen van gezamenlijk circa €19.270,= .

6. Bezoldiging directie

De beloning van de directeur had de vorm van een management fee en een structurele inzet van 0,9 fte. De inzet is in overleg met de aandeelhouder in 2018 vergroot als gevolg van het integreren van het straatparkeren. Het beloningsbeleid is in 2018 opnieuw met de aandeelhouder besproken en vastgesteld. In verband met de wijzigingen van het bedrijf PD is een aangepast functieprofiel met een hogere structurele inzet en daarbij horende beloning bepaald.

Er hebben zich in 2018 voor zover bekend geen transacties of activiteiten voorgedaan die tegenstrijdigheid veroorzaakten tussen de belangen van ParkerenDelft BV enerzijds, en de belangen van de directeur/bestuurder, of leden van de RvC anderzijds.

D. De corporate governance code

1. Naleving en handhaving van de code

De CGC bepaalt dat de hoofdlijnen van de Corporate Governance structuur van de vennootschap elk jaar, mede aan de hand van de principes die in deze code zijn genoemd, in een apart hoofdstuk in het jaarverslag worden uiteengezet. Aan deze voorwaarde wordt voldaan door het jaarverslag conform de structuur van de CGC in te richten.

2. De bestuurder

In de CGC kent de bestuurder de volgende verplichtingen:

De algemeen directeur beschrijft op hoofdlijnen de operationele en financiële doelstellingen van de vennootschap; de strategie die moet leiden tot het realiseren van de doelstellingen; de randvoorwaarden die bij de strategie worden gehanteerd.

In het directieverslag verklaart de algemeen directeur dat het interne beheersings- en controlesysteem adequaat en effectief is. De algemeen directeur geeft daarbij tevens aan welke eventuele significante wijzigingen zijn aangebracht, welke eventuele belangrijke verbeteringen zijn gepland en dat één en ander met de RvC is besproken.

De algemeen directeur rapporteert in het directieverslag over de gevoeligheid van de resultaten van de vennootschap ten aanzien van externe omstandigheden en variabelen.

Bovenstaande punten zijn in het directieverslag aan de orde gekomen (deel B).

3. De RvC

In de CGC zijn de volgende relevante bepalingen opgenomen ten aanzien van de RvC:

De RvC stelt de bezoldiging van de algemeen directeur vast binnen het vastgestelde bezoldigingsbeleid. Het bezoldigingsbeleid bevat in ieder geval de volgende informatie: een samenvatting en verantwoording van het beleid van de vennootschap met betrekking tot de duur van het contract met algemeen directeur en de geldende opzegtermijn; geldende regelingen voor pensioen en de hiermee gepaard gaande financieringskosten.

Het directieverslag met daarin een toelichting op de jaarrekening bevat in ieder geval de door de wet voorgeschreven informatie over de hoogte en de structuur van de bezoldiging van de commissarissen.

Van de jaarstukken van PD BV maakt deel uit een verslag van de RvC, waarin de RvC verslag doet van zijn werkzaamheden in het boekjaar. Jaarlijks evalueert de RvC haar eigen functioneren. Van elke commissaris wordt in het verslag van de RvC opgave gedaan van:

Geslacht en leeftijd;

beroep;

hoofdfunctie en nevenfuncties voor zover deze relevant zijn;

tijdstip van eerste benoeming;

de lopende termijn waarvoor hij/zij is benoemd.

Het verslag van de RvC is opgenomen in deel C van deze rapportage.

4. De (algemene vergadering van) aandeelhouders

Volgens de CGC wordt goedkeuring van het door de algemeen directeur gevoerde beleid (décharge van de algemeen directeur) en goedkeuring van het door de RvC uitgeoefende toezicht (décharge van commissarissen) afzonderlijk in de algemene vergadering van aandeelhouders in stemming gebracht. De agenda van de AvA is conform bovenstaande opgesteld.

5. De audit van de financiële verslaggeving

Conform de CGC heeft de externe accountant de vergadering bijgewoond van de RvC waarin over de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening is besloten. De externe accountant heeft zijn bevinden betreffende het onderzoek van de jaarrekening gerapporteerd gelijkelijk aan de algemeen directeur en de RvC.

De externe accountant heeft alle benodigde financiële informatie ontvangen en is in de gelegenheid gesteld om op alle informatie te reageren.

6. Tot slot

Directie/bestuurder en Raad van Commissarissen hebben zich naar eer en geweten conform de CGC opgesteld. In dit kader is er transparantie betracht naar de aandeelhouder. Over de resultaten van de onderneming en de controles daarop is gecommuniceerd met de aandeelhouder en met zijn of haar vertegenwoordigers. De aandeelhouder is in een onderlinge dialoog in de gelegenheid gesteld eventuele op/aanmerkingen te plaatsen op de aangeleverde informatie. Met oog voor de belangen van de onderneming zijn deze ter harte genomen en als zodanig verwerkt.

Bijlage 1. Samenstelling Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen bestaat uit de volgende door de Aandeelhouder benoemde leden:

Drs. F.M.A.M. van den Akker, voorzitter van de RvC, benoemd april 2017, man, geboren 5 oktober 1956,

Diverse bestuurlijke en toezichhoudende functies in non-profit en for-profit organisaties, zowel nationaal als internationaal, woonachtig in Voorburg.

Ir. H.J. Groenewegen, lid van de RvC, benoemd april 2017, man, geboren 8 augustus 1954, Directeur Feenstra verwarming ,woonachtig in Delft. Nevenfuncties:

- Commissaris Energie Service Friesland
- Raad van Toezicht Qiy
- Bestuurslid Stichting ieder&een in BEELD

Dr.Ir. G. Slagmolen, lid van de RvC, benoemd april 2017, man, geboren 8 juli 1952, Partner Apollo13 cPDult, organisatieadvies bureau, woonachtig in Delft.

Voor alle leden van de RvC geldt een benoemingstermijn van 4 jaar.

